

Gródek, 28 stycznia 2021 roku

Stowarzyszenie na rzecz Praworządności w Szkołach

„Stowarzyszenie Umarłych Statutów”

kontakt@umarlestatuty.pl

KRS: 0000830651

Znak sprawy: WR.01.01-I/2021

Dolnośląski Kurator Oświaty

pl. Powstańców Warszawy 1,

50-153 Wrocław

WNIOSEK

Działając w imieniu Stowarzyszenia na rzecz Praworządności w Szkołach „Stowarzyszenie Umarłych Statutów”, na podstawie art. 241 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego (t.j. Dz.U. z 2020 r. poz. 256), działając w interesie publicznym, składam wniosek o:

1. przeprowadzenie w ramach sprawowanego na podstawie art. 51 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe (t.j. Dz.U. z 2020 r. poz. 910, dalej: „p.o.”) nadzoru pedagogicznego kontroli zgodności z prawem wskazanych w uzasadnieniu postanowień

Statutu XIV Liceum Ogólnokształcącego im. Polonii Belgijskiej we Wrocławiu z siedzibą przy alei Brücknera 10 (dalej: „Statut”)

2. uchylenie na podstawie art. 114 ustawy – Prawo oświatowe niezgodnych z powszechnie obowiązującym prawem postanowień Statutu.

UZASADNIENIE

Kwestionowane postanowienie Statutu: §43

„§43. Dopuszcza się możliwość podawania leków lub wykonywanie innych czynności podczas pobytu ucznia w szkole przez pracowników szkoły wyłącznie za pisemną zgodą rodziców”

Przepis §43 stoi w sprzeczności z art. 6 pkt. 5 i 6 ustawy z dnia 12 kwietnia 2019 r. o opiece zdrowotnej nad uczniami (Dz. U. z 2019 r. poz. 1078). Treść przytoczonego przepisu wskazuje, że *sprawowanie opieki nad uczniami przewlekle chorymi lub niepełnosprawnymi, o której mowa w art. 20, wymaga pisemnej zgody rodziców albo pełnoletnich uczniów oraz, że w zakresie nieuregulowanym w ustawie do wyrażania zgody na sprawowanie opieki zdrowotnej nad uczniami stosuje się przepisy ustawy z dnia 6*

listopada 2008 r. o prawach pacjenta i Rzeczniku Praw Pacjenta. Art. 16 ustawy z dnia 5 listopada 2008 r. o prawach pacjenta i Rzeczniku Praw Pacjenta stanowi, że pacjent ma prawo do wyrażenia zgody na udzielenie określonych świadczeń zdrowotnych lub odmowy takiej zgody, po uzyskaniu informacji w zakresie określonym w art. 9, a ponadto zgodnie z art. 17 wzmiankowanej ustawy pacjent, w tym małoletni, który ukończył 16 lat, ma prawo do wyrażenia zgody na przeprowadzenie badania lub udzielenie innych świadczeń zdrowotnych.

W kontekście kwestionowanego postanowienia Statutu należy zwrócić również uwagę na brzmienie art. 11 k.c., zgodnie z którym osoba fizyczna nabywa pełną zdolność do czynności prawnych z chwilą ukończenia 18 r.ż. oraz na art. 92 k.r.o. zgodnie z którym, wraz z osiągnięciem pełnoletności przez dziecko, ustaje władza rodzicielska i prawo rodziców do reprezentowania dziecka przed organami administracji publicznej.

W świetle w/w przepisów należy stwierdzić, że brzmienie §43 jest bezprawne, w zakresie w jakim nadaje wyłączne prawo do wyrażenia zgody na podanie leków lub wykonywanie innych czynności podczas pobytu ucznia w szkole przez pracowników szkoły rodzicom ucznia. Należy zauważyć, że prawo do wyrażenia zgody na w/w czynności powinien mieć również uczeń pełnoletni, co uzasadniają w/w przepisy.

Kwestionowane postanowienie Statutu: §88 ust. 5, 11

„5. Usprawiedliwienia nieobecności na zajęciach dokonują rodzice lub pełnoletni uczniowie (za zgodą rodziców) w formie papierowej lub elektronicznej w ciągu dwóch tygodni od powrotu ucznia do szkoły

11. W przypadku niewyjaśnionej nieobecności ucznia trwającej dłużej niż siedem dni roboczych wychowawcy mają obowiązek skontaktowania się z rodzicami w celu wyjaśnienia przyczyn nieobecności.”

Treść wyżej wymienionego postanowienia Statutu uniemożliwia uczniom pełnoletnim samodzielne wnioskowanie o usprawiedliwienie nieobecności w czasie obowiązkowych zajęć edukacyjnych.

Zgodnie z art. 11 k.c. pełną zdolność do czynności prawnych osoba fizyczna uzyskuje wraz z osiągnięciem pełnoletności, tj. wraz z ukończeniem 18 r.ż. lub w wyniku tzw. uppełnoletnienia, wynikającego z wejścia w związek małżeński przed osiągnięciem wieku określonego w art. 10 §1 k.c. Wynikająca z treści wcześniej wspomnianego art. 11 k.c. pełna zdolność do czynności prawnych implikuje możliwość samodzielnego dokonywania czynności prawnych we własnym imieniu, w tym m.in. do składania oświadczeń woli oraz dokonywania innych czynności mających wpływ na stosunki prawne z innymi podmiotami. W przedmiotowej sprawie przywołane przepisy są o tyle znaczące, że determinują one możliwość usprawiedliwiania nieobecności w czasie obowiązkowych zajęć edukacyjnych przez ucznia pełnoletniego samodzielnie, tj. bez zgody rodziców. Tezę tę potwierdzają również przepisy Kodeksu rodzinnego i opiekuńczego, w tym

w szczególności art. 92 k.r.o., zgodnie z którym dziecko pozostaje pod władzą rodzicielską tylko do pełnoletności. Po osiągnięciu pełnoletności, a co za tym idzie pełnej zdolności do czynności prawnych, rodzice tracą prawo do reprezentowania swojego dziecka przed organami administracji publicznej z racji ustania władzy rodzicielskiej.

W związku z powyższym przepisy ustanawiające wymóg zgody rodziców na usprawiedliwienie nieobecności przez ucznia pełnoletniego oraz wymóg skontaktowania się z rodzicami (nie zaś z uczniem pełnoletnim) w przypadku ponad siedmiodniowej nieobecności danego ucznia wydają się bezzasadne.

Kwestionowane postanowienie Statutu: §96 ust. 7

„§96 7. Uczniowie Szkoły uczący się poza miejscem stałego zamieszkania mogą korzystać z internatu innej szkoły (ew. bursy) i tamtejszej opieki lub mieszkać na stacji za zgodą rodziców i na ich odpowiedzialność. Rodzice w odniesieniu do uczniów niepełnoletnich oraz pełnoletni uczniowie mają obowiązek przekazać do Szkoły aktualny adres zamieszkania oraz informować szkołę o każdej zmianie adresu zamieszkania.

Definicja pojęcia *stacja* podawana przez Słownik języka polskiego PWN to *mieszkanie, często wraz z utrzymaniem, odnajmowane uczniom lub studentom*. Wynajęcie stacji odbywa się na podstawie art. 659 k.c. w formie określonej w art. 660 k.c. – z tego tytułu czynność wynajęcia stacji stanowi czynność cywilnoprawną, którą na mocy art. 11 k.c. może dokonać każda osoba posiadająca pełną zdolność do czynności prawnych, a więc także uczniowie pełnoletni.

Wątpliwym z formalno-prawnego punktu widzenia wydaje się sam fakt istnienia tego typu regulacji w statucie szkoły – bowiem autor przepisu §96 ust. 7 posuwa się do nałożenia na uczniów pełnoletnich bezpodstawnego obowiązku uzyskania zgody od rodziców na podjęcie przez nich czynności cywilnoprawnej w formie zawarcia umowy najmu – co pozostaje w sprzeczności z art. 11 k.c. oraz art. 94 k.r.o.

Kwestie sposobu zawierania umów cywilnoprawnych nie powinny stanowić części zakresu regulacji statutu szkoły.

Kwestionowane postanowienie Statutu: §111, §125 ust. 12 pkt. a i b, §144 ust. 3 i 4, §153 ust. 2 lit. b

„§111. Uczeń szkoły nie ulega nałogom. Nie posiada, nie rozprowadza oraz sam nie używa tytoniu, e-papierosów, narkotyków, alkoholu i innych środków psychoaktywnych.

§125 Ocena zachowania.

12. Ocenę naganną otrzymuje uczeń za nieprzestrzeganie postanowień Statutu Szkoły, w szczególności za:

- a) posiadanie oraz używanie papierosów, e-papierosów, tabaki;
- b) posiadanie, używanie i rozprowadzanie środków odurzających, alkoholu, substancji psychotropowych;

§144 W przypadku udowodnienia winy uczeń może otrzymać karę za:

- 3. Posiadanie oraz używanie papierosów, e-papierosów i tabaki,
- 4. Posiadanie, używanie i rozprowadzanie środków odurzających, alkoholu, substancji psychoaktywnych.

§153 Szczegółowe zasady skreślenia z listy uczniów.

2. Przewinienia stanowiące podstawę do skreślenia z listy:

- b. rozprowadzanie i używanie środków odurzających, alkoholu oraz substancji psychoaktywnych.”

Konstrukcja przepisów §111, §125 ust. 12 pkt. a i b, §144 ust. 3 i 4 oraz §155 ust. 2 lit. b może prowadzić do bezprawnego działania szkoły w zakresie karania uczniów pełnoletnich za posiadanie i spożywanie alkoholu oraz wyrobów tytoniowych poza terenem szkoły. Należy zauważyć, że zgodnie z art. 15 ust. 1 pkt. 2 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 1982 r. nr 35 poz. 230) oraz art. 6 ust. 1 ustawy z dnia 9 listopada 1995 r. o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych (Dz. U. z 1996 r. nr 10 poz. 55) sprzedaż – a co za tym idzie także posiadanie i spożywanie – alkoholu i wyrobów tytoniowych osobom pełnoletnim jest dozwolona. Zważając na to, że w treści kwestionowanych przepisów oraz w innych postanowieniach Statutu nie zawarto informacji na temat obszaru, na jakim obowiązują przedmiotowe regulacje, należy uznać, że wskazane powyżej uregulowania mogą prowadzić do ukarania uczniów pełnoletnich podejmowane poza terenem szkoły, które nie są w żaden sposób sprzeczne z obowiązującym prawem.

Szczególnie rażąca wydaje się być treść §153 ust. 2 lit. b, w której przepisuje się możliwość skreślenia ucznia z listy uczniów za *rozprowadzanie i używanie środków odurzających, alkoholu oraz substancji psychoaktywnych*. Treść analizowanego przepisu może doprowadzić do ukarania ucznia pełnoletniego za spożywanie alkoholu poza terenem szkoły karą skreślenia z listy uczniów. Taki środek powinien stanowić ostateczność dla szkoły, uzasadnioną wówczas, gdy wszystkie inne środki oddziaływania wychowawczego nie wpłynęłyby na zachowanie danego ucznia w zakresie nieprzestrzegania przez niego postanowień statutu szkoły na terenie danej placówki oświatowej (por. wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Łodzi z dnia 22 listopada 2018 r., sygn.. III SA/Łd 661/18). Wobec powyższego nieuzasadnionym wydaje się być karanie ucznia pełnoletniego skreśleniem z listy uczniów za zachowanie niesprzeczne z obowiązującym prawem oraz popełnione poza terenem szkoły.

Kwestionowane postanowienie Statutu: §116 ust. 1 pkt. a

„1. Szczegółowe wymagania edukacyjne niezbędne do uzyskania poszczególnych ocen sformułowane są w sposobach sprawdzania osiągnięć edukacyjnych uczniów, przy założeniu, że:

a. Stopień celujących otrzymuje uczeń, który:

- posiadał wiedzę i umiejętności znacznie wykraczające poza program nauczania przyjęty przez nauczyciela w danej klasie,*
- samodzielnie i twórczo rozwija własne uzdolnienia, biegle posługuje się zdobytymi wiadomościami w rozwiązywaniu problemów teoretycznych lub praktycznych uwzględnionych w programie przyjętym przez nauczyciela w danej klasie, proponuje rozwiązania nietypowe, rozwiązuje także zadania wykraczające poza program opracowany przez nauczyciela,*
- uzyskał tytuł finalisty lub laureata ogólnopolskiej olimpiady przedmiotowej,*
- osiąga sukcesy w konkursach i olimpiadach przedmiotowych, zawodach sportowych i innych, kwalifikując się do finałów na szczeblu krajowych lub posiada inne porównywalne sukcesy, osiągnięcia.*

Wymagania edukacyjne wymienione w §116 ust. 1 pkt. a Statutu dotyczące uzyskania przez ucznia oceny celującej jednoznacznie stoją w sprzeczności z art. 44b ust. 3 ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. z 2020 r. poz. 1327 oraz z 2021 r. poz. 4), zgodnie z którym ocenianie osiągnięć edukacyjnych polega na rozpoznawaniu przez nauczycieli poziomu i postępów w opanowaniu przez ucznia wiadomości i umiejętności w stosunku do wymagań określonych w podstawie programowej kształcenia ogólnego oraz wymagań edukacyjnych wynikających z realizowanych w szkole programów nauczania.

W związku z powyższym brzmieniem art. 44b ust. 3 u.s.o. należy uznać za bezprawny przepis §115 ust. 1 pkt. a w zakresie, w jakim mówi on o potrzebie opanowania wiedzy wykraczającej poza program nauczania przyjęty przez nauczyciela przedmiotu w danej klasie, rozwiązywania zadań wykraczających poza program nauczania przyjęty przez nauczyciela przedmiotu, czy też osiągania sukcesów w olimpiadach przedmiotowych lub też innych konkursach i zawodach w celu uzyskania oceny celującej.

Kwestionowane postanowienie Statutu: §116 ust. 9 i 10

„§116

9. Dyrektor Szkoły, na wniosek rodziców oraz na podstawie opinii poradni psychologiczno-pedagogicznej lub specjalistycznej, zwalnia do końca danego etapu edukacyjnego ucznia z wadą słuchu, z głęboką dysleksją rozwojową, z afazją, ze sprzężonymi niepełnosprawnościami lub z autyzmem, w tym zespołem Aspergera z nauki drugiego języka obcego.

10. Uczeń niepełnoletni może być zwolniony z uczestnictwa w zajęciach określonych w pkt. 7 i 9, jeżeli jego rodzice wystąpią do dyrektora Szkoły z podaniem, w którym poinformują, że przejmują odpowiedzialność za ucznia w czasie jego nieobecności na zajęciach.”

Zgodnie z art. 11 k.c. uczeń pełnoletni posiada pełną zdolność do czynności prawnych, a jednocześnie zgodnie z art. 92 k.r.o. wraz z osiągnięciem przez niego pełnoletności ustaje władza rodzicielska i prawo rodziców do reprezentowania swojego dziecka przed organami administracji publicznej.

W związku z w/w przepisami należy stwierdzić, że kwestionowane uregulowania są bezprawne. W ich świetle nie znajduje bowiem uzasadnienia nadanie wyłącznego prawa do złożenia wniosku o zwolnienie ucznia z nauki drugiego języka obcego rodzicom ucznia, nie uwzględniając przy tym prawa ucznia pełnoletniego do złożenia takiego wniosku, wynikającego z możliwości do samodzielnego dokonywania czynności prawnych we własnym imieniu, w tym m.in. do składania oświadczeń woli przez osobę fizyczną, która ukończyła 18 rok życia.

W kontekście §116 ust. 10 Statutu nie znajduje uzasadnienia

Kwestionowane postanowienie Statutu: §132

„§132. Dyrektor Szkoły może podjąć decyzję o zmianie wychowawcy w danej klasie na pisemny wniosek wszystkich rodziców danej klasy złożony przez Klasową Radę Rodziców.”

W przypadku analizowanego postanowienia statutowego zasadnym byłoby powtórzenie argumentacji dot. przepisu §88 ust. 5 Statutu – bowiem regulacja §132 stoi w sprzeczności z art. 11 k.c. oraz art. 92 k.r.o. w tym samym zakresie.

Należy zwrócić uwagę, że uwzględnienie trybu rozpatrywania wniosku z inicjatywy rodziców, implikuje również konieczność określenia trybu składania i rozpatrywania wniosku o zmianę wychowawcy z inicjatywy uczniów pełnoletnich – bowiem jak wskazano wcześniej, wraz z osiągnięciem pełnoletności uczeń nabywa pełną zdolność do czynności prawnych (art. 11 k.c.), a zdolność rodziców do reprezentowania swojego dziecka przed organami administracji publicznej zanika z powodu ustania władzy rodzicielskiej (art. 92 k.r.o.).

Pismo sporządził: Mateusz Muszyński

Pismo zaakceptował: Daniel Sjargi

ŁUKASZ KORZENIOWSKI

Prezes Zarządu